

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2018

aruandeaasta lõpp: 31.12.2018

ärinimi: Eesti Tõusigade Aretusühistu

registrikood: 10023404

tänavatalu nimi, Aretuse tn 2

maja ja korteri number:

alevik: Märja alevik

vald: Tartu linn

maakond: Tartu maakond

postisihnumber: 61406

telefon: +372 7493144, +372 5135927

e-posti aadress: estpig@estpig.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	6
Bilanss	6
Kasumiaruanne	7
Raamatupidamise aastaaruande lisad	8
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	8
Lisa 2 Raha	9
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	10
Lisa 4 Varud	11
Lisa 5 Pikaajalised finantsinvesteeringud	11
Lisa 6 Materiaalsed põhivarad	12
Lisa 7 Kapitalirent	13
Lisa 8 Kasutusrent	13
Lisa 9 Laenukohustised	14
Lisa 10 Võlad ja ettemaksed	15
Lisa 11 Müügitulu	15
Lisa 12 Muud äritulud	16
Lisa 13 Tööjõukulud	16
Lisa 14 Seotud osapooled	16
Aruande allkirjad	18
Vandeauditiitori aruanne	19

Tegevusaruanne 2018

Sissejuhatus. Möödunud 2018. aasta oli põllumajandussektorile keeruline põua-aasta, mis mõjus tugevalt läbi söödateravilja saagikuse vähenemise ja hindade tõusu lihasektorile. Maaeluministeerium tegeles aktiivselt põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava koostamisega aastani 2030, mille sihiks on luua valdkondade ühtne strateegiline arengudokument ning töötada välja selle rakendamiseks vajalikud programmid, meetmed ja tegevused. Arengukava koostamise eesmärk on aidata kaasa Eesti põllumajanduse, kalanduse, vesiviljeluse ja toidutööstuse arengule ja konkurentsivõime kasvule, maa- ja rannapiirkondade tasakaalustatud arengule, taimede ja loomade hea tervise hoidmisele, toiduohutuse tagamisele ning puhta keskkonna ja liigilise mitmekesisuse säilimisele. Töögruppidesse olid kaasatud valdkondade huvirühmad. Arengukava tervikteksti esimene versioon valmis sügiseks 2018. Arengukava esitatakse Vabariigi Valitsusele heakskiitmiseks sügisel 2019.

Toimus mitu Põllumajandusloomade aretuse seaduse arutelu, kuhu said aretusühistud esitada oma ettepanekuid. Seadus on käesolevaks ajaks jõustunud ja reguleerib tõupuhaste loomade ja ristandaretusloomade aretust, liikumist ja turustamist. Uue põllumajandusloomade aretuse seaduse eesmärk on likvideerida vana põllumajandusloomade tõuaretuse seaduse vajakajäämised, et tagada põllumajandusloomade jõudlusvõime ja geneetilise väärtuse suurenemine, loomakasvatuse majanduslik tasuvus ning aretusvaldkonnas Eesti riigi usaldusväärsus rahvusvahelises suhtlemises, mis on üheks eelduseks integreerumisel Euroopasse.

Aretusühistu liikmed, ühistu struktuur ja juhtimine. Eesti Tõusigade Aretusühistusse kuulus seisuga 31.12.2018 kakskümmend üheksa (29) Eesti seafarmi. Aretusühistu liikmeks astus 2 seafarmi ja välja astus 3 seafarmi. Aretusühistu on tunnustatud sigade tõuraamatu (puhtatõulised sead) ja aretusregistri (ristandsead) pidaja. Kõigil liikmetel on üldkoosoleku otsusega kohustus osaleda sigade jõudluskontrolli läbiviimisel. Liikmete üldkoosolek valib kolmeks aastaks 5 kuni 9 liikmelise nõukogu. 28. märtsil 2018 aastal toimunud nõukogu valimistel otsustas üldkoosolek valida nõukogusse seitse (7) liiget. Juhatusse valitakse nõukogu poolt 1 kuni 3 liiget viieks aastaks. Juhatus on käesoleval ajal üheliikmeline. Aretusühistu põhitegevuse aluseks on aretusprogramm “Marmorliha” (www.estpig.ee), mis on ametlikult tunnustatud Veterinaar- ja Toiduameti poolt. Aretusalased otsused teeb aretusühistu nõukogu.

Jõudluskontroll. Eesti Tõusigade Aretusühistu on tunnustatud sigade jõudluskontrolli läbiviija Eesti Vabariigis. Jõudluskontroll on põllumajanduslooma jõudlus- ja põlvnemisandmete regulaarne kogumine, registreerimine, töötlemine, säilitamine ja analüüsimine tema geneetilise väärtuse hindamiseks. Eesmärgi saavutamiseks kasutab aretusühing tõuraamatu ja aretusregistri andmeid, jõudluskontrolli läbiviimise või geneetilise hindamise tulemusi ning suunab aretusmaterjali käitlemist. Lisaks jõudluskontrolli ja aretusega seonduvale on vaja arvestust pidada elusloomade liikumise üle ja esitada andmeid PRIA loomade registrile. Sigade jõudluskontroll on süsteemne, koostööl põhinev tegevus, milles osalevad loomapidaja, Eesti Põllumajandusloomade Jõudluskontrolli AS ja Eesti Tõusigade Aretusühistu. Jõudlusandmete kogumine toimub selleks tunnustatud “Possu” programmi abil. Jõudluskontroll on reguleeritud lepingutega erinevate osapoolte vahel. Jõudluskontrolli süsteemsus ja informatsiooni liikumine koosneb järgmistest alustegevustest: litsentsi ostmine Possu programmi kasutamiseks, põlvnemis ja jõudlusandmete sisestamine farmi Possusse, andmete elektrooniline laadimine EPJ ASi andmebaasist farmi Possusse, põhikarja sigade valik, geneetiline hindamine kord nädalas, põlvnemisandmete kontroll, vanempaaride valik hindamisandmete ja aretusskeemide alusel. Jõudluskontrolli tulemusi, analüüse ja geneetilise hindamise tulemusi kasutavad ETSAÜ konsulendid koostöös loomapidajaga aretustöö korraldamisel ja aretussuundade kujundamisel. Kokkuvõtlikult on Jõudluskontrolli eesmärgiks loomakasvatussaaduste

tootmise efektiivistamine põllumajandusloomade jõudluse kontrollimise abil, mis võimaldab tootmisnäitajate alusel loomi selekteerida ja korraldada aretustööd ning välja tuua karjas esinevad kitsaskohad. Suurimat kasu saab loomapidaja loomade geneetilisest hindamisest ja hindamistulemuste kasutamisest loomade valikul põhikarja. 31. detsembril oli jõudluskontrollis kokku 11371 siga – 970 emikut, 1765 nooremist, 8476 emist, 110 kultifarmides ja 50 seemendusjaamas. Aastataguse ajaga võrreldes on sigade arv jõudluskontrollis suurenenud 685 võrra. Kõige rohkem jõudluskontrollialuseid sigu asub Lääne-Viru maakonnas, järgnevad Saare ja Harju maakond. Lääne maakonnas alustas seakasvatusega uuesti OÜ Linnamäe Peekon, kuid ühtegi karja ei ole endiselt Hiiu, Pärnu ja Valga maakonnas. Aasta jooksul alustas jõudluskontrolli kolm farmi, kusjuures üks neist jõudis ka juba lõpetada, lisaks oli lõpetajaid veel kolm. Emiste arvu järgi on karjad erineva suurusega, varieerudes kuuest emisest 1114ni, kusjuures ainult ühes karjas on emiseid üle tuhande. Viies karjas on emiseid vähem kui 100 ja neis asub vaid 2,1% emistest. Suhteliselt vähe emiseid asub ka karjades suurusega 101–200 (8,2%) ja 201–300 (9,5%). Enamus emistest asub seega suuremates, üle 300 emisega karjades. Aretusühistu omab eesti Põllumajandusloomade Jõudluskontrolli Aktsiaseltsis osalust 15 000 aktsiaga. Nimetatud organisatsiooni nõukogus esindab aretusühistut jätkuvalt Ulve Märtsen Hinnu SK OÜst.

Sigade aretus. Aretustööl on oluline mõju Eesti seakasvatuse edukusele ja ökonoomsusele, mistõttu aretuseesmärke ja aretustööd muudetakse teatud aja möödudes vastavalt vajadusele või varasemalt seatud eesmärkide saavutamisel. Aretusühistu konsulendid viivad läbi seafarmides karjatesti. Nooremiseid ja noorkulte testitakse eesmärgiga valida põhikarja täienduseks parimaid loomi. Karjatesti jõudlusandmeteks loetakse noorsigade testiandmeid, lihajõudlusnäitajaid ja hinnatud välimiku punkte. Kõik andmed fikseeritakse testitööplaanis. Farmis kogutud karjatesti andmed sisestab Possusse karjatesti läbiviija, vastutades andmete õigsuse eest. Sisestatud karjatesti andmed saadetakse edasiseks töötlemiseks ja loomade geneetiliseks hindamiseks EPJ andmebaasi karjatesti jõudlusandmete koguja poolt. Lihajõudlustestil hinnatakse ja mõõdetakse liha kvaliteeti ning lihajõudlusnäitajaid. Farmi atesteeritud jõudlusandmete kogujad valivad ja märgistavad ristanckombinatsioonid hindamiseks koostöös lihatööstuste ja Maaülikooliga. Kogutud andmed on aluseks sigade geneetiliseks hindamiseks ja aretusala suundade kujundamiseks ETSAÜs, s.t. valitakse välja kõige soblikumad aretusskeemid ristanckaretusprogrammile „Possu”. Aretusühistu ostab vajalikud tööd sisse põllumajandustootjalt. Põllumajandustootja poolt jõudluskontrolli läbiviimiseks teostatud tööde eest tasub aretusühistu põllumajandustootjale aretusühistule esitatud arvete alusel, võttes aluseks 01. detsembriks jõudluskontrollis arvele võetud põhikarja nooremiste ja emiste arvu.

Aretusühistu seemendusjaam. Käesoleva aasta aprillis hakkas ETSAÜ seemendusjaam seakasvatajatele pakkuma djuroki tõugu kultide seguspermat eesmärgiga suurendada pesakonnas sündinud põrsaste arvu ehk viljakust. Esimesed pesakonnad on sündinud ja huvitav on võrrelda segatud sperma ja segus kasutatud kultide individuaalseid pesakonna suurusi. Võrreldes segudes kasutatud kultide individuaalset viljakust segatud sperma tulemustega, on esialgsed tulemused paljutootavad. Seoses jätkuva nakkusohuga järgitakse Aretusühistu seemendusjaamas rangelt bioohutuse nõudeid. Kõik seemendusjaamast väljamüüdivad kuldisperma doosid on uuritud sigade Aafrika katku suhtes. Kultide sissetoomine seemendusjaama toimub ainult läbi range karantiini eraldipaiknevas karantiinilaudas.

Osalemine koostööprojektides. Lihakvaliteedi uuringuid viib läbi aretusühistu konsulentlihatehnoloog, kes teeb koostööd kõigi Eesti suuremate lihatööstustega, farmidega ning teadusuuringute alal Maaülikooliga. Tulemused saadetakse analüüsidenäidatavatele kõigile aretusühistu liikmetele.

Töötajate ja liikmete koolitus. Aretusühistu korraldab regulaarselt seminare, koolitusi ja temaatilisi ümarlaudu. Ristanckaretusprogrammi „Marmorliha“ eesmärkides on kirjas pidev

erialane täiendõpe ja erialaseminaride korraldamine, seakarjade loomatervisealane klassifitseerimine ning tervise jälgimine anomaaliatega esinemise, jalgade probleemide esinemise jms. kaudu. 01.-02. novembril 2018 toimus Rakvere Aqua Spa konverentsikeskuses kahepäevane seminar Taani seakasvatuskonsulendi, veterinaarnõustaja Lars Haahr Anderseni osavõtul, kus teemaks oli “Sigade tervishoid ja heaolu”.

Tegevusplaanid 2019. aastaks. Eesti Tõusigade Aretusühistu liikmete hulgast valitud esindajad jätkavad aretusühistu huvide kaitsmist EPKK nõukogus, Eesti Seakasvatajate Liidus, Eesti Põllumajandusloomade Jõudluskontrolli ASi nõukogus, Veterinaar- ja Toiduameti nõuandvas kogus, Maaelu Edendamise Sihtasutuse nõuandvas kojas. Koostöös Maaeluministeeriumiga jätkatakse kodumaise seakasvatuse riikliku arengukava väljatöötamist. Seoses uue aretusseaduse kehtestamisega, koostatakse aretusprogrammid eraldi kolmele puhtale tõule (suur valge tõug, maatõug ja pjeträäni tõug) ja ristandsigadele. Jätkuvalt investeeritakse kõrge aretusväärtusega geneetikasse, arvestades tipufarmide taset. Koosõlas põllumajanduse ja kalanduse arengukava aastani 2030 alustatakse sealihasektori arengukava koostamist. Alustatud on koostööd Maaelu Arendamise Sihtasutusega „Aasta seakasvataja“ valimise reglemendi väljatöötamiseks.

Kokkuvõte. Põllumajanduses on koostatud põllumajanduse arengukava tervikteksti variant aastani 2030, kuhu tegid ettepanekuid kõik huvigrupid. Arengukavasse on kirjutatud lahendusteel valitsuse tegevuskavades kasutamiseks, et luua soodsad tingimused maaelu, sealhulgas sealihatootmise arenguks. Aretustöö aastatulemused näitavad meie seakasvatajate järjepidevat ja oskuslikku töö korraldamist parima geneetika kasutamisel, mis on taganud jõudluskontrollinäitajate stabiilse kasvu.

Juhataja Raivo Laanemaa

Peamised finantsnäitajad	2018	2017
Lühiajalise võla kattekordaja e maksevõime = käibevara / lühiajalised kohustised	7,48	1,32
Võlakordaja = kohustised / kogupassiva	0,1	0,68
Üld- ja juhtimiskulude tase = üld- ja juhtimiskulude summa / müügitulu	0,11	0,34

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	210 469	2 239	2
Nõuded ja ettemaksud	164 660	531 809	3
Varud	14 854	12 747	4
Kokku käibevarad	389 983	546 795	
Põhivarad			
Finantsinvesteeringud	15 000	15 000	5
Materiaalsed põhivarad	135 707	163 272	6
Kokku põhivarad	150 707	178 272	
Kokku varad	540 690	725 067	
Kohustised ja omakapital			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Laenukohustised	0	150 253	9
Võlad ja ettemaksud	51 123	54 232	10
Kokku lühiajalised kohustised	51 123	204 485	
Kokku kohustised	51 123	204 485	
Omakapital			
Osakapital nimiväärtuses	14 500	15 000	
Kohustuslik reservkapital	1 016	1 016	
Muud reservid	504 646	534 217	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	-30 595	-29 651	
Kokku omakapital	489 567	520 582	
Kokku kohustised ja omakapital	540 690	725 067	

Kasumiaruanne

(eurodes)

	2018	2017	Lisa nr
Müügitulu	1 310 606	1 208 855	11
Muud äritulud	2 341 159	2 362 269	12
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-3 352 573	-3 252 504	
Mitmesugused tegevuskulud	-44 008	-77 760	
Tööjõukulud	-255 319	-234 051	13
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-29 560	-29 126	
Muud ärikulud	-237	-4 668	
Ärikasum (kahjum)	-29 932	-26 985	
Kasum (kahjum) finantsinvesteeringutelt	292	0	
Intressitulud	22	23	
Intressikulud	-944	-2 689	
Muud finantstulud ja -kulud	-33	0	
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	-30 595	-29 651	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	-30 595	-29 651	

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Eesti Töusigade Aretusühistu 2018.aasta majandusaasta aruanne on koostatud väikeettevõtja lühendatud aastaaruandele esitatud nõudeid järgides.

Eesti Töusigade Aretusühistu 2018. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtuvalt Eesti finantsaruandluse standardist.

Eesti Töusigade Aretusühistu kasutab kasumiaruande koostamisel Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduse lisa 2 toodud kasumiaruande skeemi nr 1.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes ja euro täpsusega.

Eesti Töusigade Aretusühistu omab teise ettevõtte aktsiaid. Eesti Töusigade Aretusühistu ei kuulu ühegi äriühenduse koosseisu, aastaaruanne on iseseisev aruanne.

Eesti Töusigade Aretusühistu raamatupidamisarvestus toimub tekkepõhisest arvestusprintsibiist lähtuvalt. Kasutatakse soetusmaksumuse printsipi.

Finantsvarad

Finantsvarana on kajastatud:

1. raha pangaarvetel
2. nõudeid ostjate vastu
3. muud lühiajalisi nõudeid

Finantsvarad võetakse esialgu arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara eest saadava tasu õiglane väärtus. Kui finantsvara eest tasutakse 1 aasta jooksul, loetakse vara soetusmaksumuseks saadud rahasumma nominaalväärtust. Edaspidi kajastatakse finantsvarasid korrigeeritud soetusmaksumuses. Ettevõttel on ainult lühiajalised finantsvarad.

Raha

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes arvelduskontode jääke.

Nõuded ja ettemaksed

Nõuetena kajastatakse nõudeid ostjate vastu, laekumata liikmemaksusid, ettemaksusid teenuste eest.

Varud

Varud võetakse arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukuludest ja muudest otsestest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalse põhivara kajastamisel bilansis on selle soetusmaksumusest maha arvatud akumulieeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Olulisuse printsibiist lähtudes võetakse arvele põhivarana need varaobjektid, mille soetusmaksumus ületab 1000 eurot ja mille kasulik eluiga on üle ühe aasta.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 1000

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Ehitised, rajatised	10-20
Transpordivahendid	5
Arvutid ja arvutisüsteemid	5
Muud masinad ja seadmed	5-10

Muu materiaalne põhivara	4-10
--------------------------	------

Finantskohustised

Finantskohustusena kajastatakse tarnijatele tasumata arveid, maksuvõlgasid, võlgasid töövõtjatele, tasumata liisingumakseid ja muid lühi- ja pikaajalisi kohustusi.

Finantskohustused võetakse arvele nende soetusmaksumusese, milleks on üldjuhul tasumisele kuuluv rahasumma nominaalväärtuses.

Sihtfinantseerimine

Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude-kulude vastavuse printsiibist. Valitsuse sihtfinantseerimine, mida saadi eelmise perioodi tegevuskulude kompenseerimiseks, arvestatakse selle perioodi tuluna, millal sihtfinantseerimise summat saab usaldusväärselt ja objektiivselt määrata ning kui laekumine on tõenäoline, rakendades brutomeetodit.

Tulud

Kaupade müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Teenuste osutamise seotud tulu kajastatakse vastavalt osutatava teenuse täitmise valmidusastmele. Teenuse täitmise valmidusastet hinnatakse lähtudes teenusele seni tehtud kulutuste osast võrreldes projekti kogukuludega.

Kulud

Kulud kajastatakse kulu tekkimise momendil, arvestamata maksetähtaega. Kulud on jaotatud otstarbe alusel "Kaubad, toore, materjal ja teenused", kus kajastatakse põhitegevuseks soetatud kaupad ja teenused - müüdüd kauba kulu, sperma, ravimid, söödad jne. Kasumiaruande kirjel "Muud tegevuskulud" kajastatakse tegevuskulusid - põhivara remont ja hooldus, sidekulud, kindlustused jne.

Seotud osapooled

Seotud osapoolteks on ettevõtte töötajad, juhatuse liikmed, nõukogu liikmed ja nende perekonnaliikmed ning nende isikute kontrolli alla kuuluvad ettevõtted.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017
Raha pangas	210 469	2 239
Kokku raha	210 469	2 239

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2018	12 kuu jooksul
Nõuded ostjate vastu	40 999	40 999
Ostjatelt laekumata arved	40 999	40 999
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	21 909	21 909
Muud nõuded	101 104	101 104
Viitlaekumised	101 104	101 104
Ettemaksed	648	648
Tulevaste perioodide kulud	648	648
Kokku nõuded ja ettemaksed	164 660	164 660
	31.12.2017	12 kuu jooksul
Nõuded ostjate vastu	100 951	100 951
Ostjatelt laekumata arved	100 951	100 951
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	31 518	31 518
Muud nõuded	398 954	398 954
Viitlaekumised	398 954	398 954
Ettemaksed	386	386
Tulevaste perioodide kulud	386	386
Kokku nõuded ja ettemaksed	531 809	531 809

Nõudeid ostjate vastu kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses. Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud tõenäoliselt laekuvatest summadest lähtudes. Seejuures hinnatakse iga kliendi laekumata arveid eraldi, arvestades teada olevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded kajastatakse tegevuskuludes. Lootusetud nõuded on kantud bilansist välja.

2018.a. kanti kuluks üks lootusetu nõue 346 eurot.

Kirjel "Viitlaekumised" moodustab olulise summa PRIAlt 31.12.18 seisuga laekumata põllumajandusloomade aretustoetus 91 554 eurot. Majandusaasta aruande koostamise ajaks oli see nõue laekunud.

31.12.2017 oli ostjatelt laekumata arvete koosseisus vanemaid kui 90 päeva laekumata nõudeid 47385 euro eest.

31.12.2018 oli ostjatelt laekumata arvete koosseisus vanemaid kui 90 päeva laekumata nõudeid 502 euro eest.

Juhatuse hinnangul on antud pikaajaliseks kujunenud nõuded laekuvad 2018.a.

Lisa 4 Varud

(eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017
Tooraine ja materjal	4 415	4 617
Müügiks ostetud kaubad	10 439	8 061
Ettemaksed varude eest	0	69
Kokku varud	14 854	12 747

Varude kuludes kajastamisel ja varude bilansilise väärtuse arvutamisel kasutatakse FIFO meetodit. Varud kajastatakse bilansis lähtudes sellest, kumb on madalam, kas nende soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus. Varude allahindlusi nende neto realiseerimisväärtusele kajastatakse allahindluse perioodil müüdud toodangu (kaupade, teenuste) kuluna.

31.12.2018 varudes on kajastatud MS Schippers'ilt spermatootmiseks vajalikud abimaterjalid (lahjendid, spermatuubid, destilleeritud vesi jms) ja edasimüügi eesmärgil ostetud seakasvatajatele tarvilikud väikevahendid (seemenduskateetrid, kõrvamärgid emistele ja põrsastele jms).

Lisa 5 Pikaajalised finantsinvesteeringud

(eurodes)

		Kokku
	Aktsiad ja osad	
31.12.2016	15 000	15 000
31.12.2017	15 000	15 000
	Aktsiad ja osad	Kokku
31.12.2017	15 000	15 000
31.12.2018	15 000	15 000

2015.a. tehtud sissemakse Eesti Põllumajandusloomade Jõudluskontrolli AS-i summas 15000 eurot. Osaluse määr 1,51%

Lisa 6 Materiaalsed põhivarad (eurodes)

											Kokku
	Maa	Ehitised				Masinad ja seadmed	Muud materiaalsed põhivarad			Lõpetamata projektid ja ettemaksed	
			Transpordi- vahendid	Arvutid ja arvutisüsteemid	Muud masinad ja seadmed			Lõpetamata projektid	Ettemaksed		
31.12.2016											
Soetusmaksumus	1 432	371 592	7 798	10 341	111 618	129 757	26 330	2 900	1 166	4 066	533 177
Akumuleeritud kulum		-207 387	-5 526	-9 238	-105 582	-120 346	-22 923	0	0		-350 656
Jääkmaksumus	1 432	164 205	2 272	1 103	6 036	9 411	3 407	2 900	1 166	4 066	182 521
Ostud ja parendused		1 602	11 569		3 850	15 419					17 021
Uute ehitiste ost, uusehitus, parendused		1 602									1 602
Muud ostud ja parendused			11 569		3 850	15 419					15 419
Amortisatsioonikulu		-24 064	-1 175	-884	-2 202	-4 261	-801				-29 126
Müügid			-2 272			-2 272					-2 272
Ümberliigitamised							-806	-2 900	-1 166	-4 066	-4 872
Ümberliigitamised ettemaksetest									-1 166	-1 166	-1 166
Ümberliigitamised lõpetamata projektidest								-2 900		-2 900	-2 900
Muud ümberliigitamised							-806				-806
31.12.2017											
Soetusmaksumus	1 432	373 194	17 056	10 341	115 468	142 865	25 525	0	0	0	543 016
Akumuleeritud kulum		-231 451	-6 662	-10 122	-107 784	-124 568	-23 725				-379 744
Jääkmaksumus	1 432	141 743	10 394	219	7 684	18 297	1 800	0	0	0	163 272
Ostud ja parendused			2 763		3 850	6 613	2 505				9 118
Muud ostud ja parendused			2 763		3 850	6 613	2 505				9 118
Amortisatsioonikulu		-24 196	-1 985	-219	-2 317	-4 521	-843				-29 560
Müügid			-7 123			-7 123					-7 123
31.12.2018											
Soetusmaksumus	1 432	373 194	11 716	8 883	115 713	136 312	25 562				536 500
Akumuleeritud kulum		-255 647	-7 667	-8 883	-106 496	-123 046	-22 100				-400 793
Jääkmaksumus	1 432	117 547	4 049	0	9 217	13 266	3 462				135 707

Müüdnud materiaalsed põhivarad müügihinna

	2018	2017
Masinad ja seadmed	8 430	2 917
Transpordi- vahendid	8 430	2 917
Kokku	8 430	2 917

Lisa 7 Kapitalirent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	31.12.2018	12 kuu jooksul
Kapitalirent	0	0
	31.12.2017	12 kuu jooksul
Kapitalirent	0	0

2018.a. märtsis soetati kapitalirendi tingimustel kaubik (2763 eurot), mille varem kasutusrendi leping leping oli lõppenud. 2018.a. osteti kaubik tervikuna välja ja müüdi ära. Seega 2018.a. alguses ega lõpul kapitalirendi kohustisi ei ole.

Lisa 8 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2018	2017
Kasutusrendikulu	12 122	10 016
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest		
	31.12.2018	31.12.2017
12 kuu jooksul	7 876	3 274
1-5 aasta jooksul	11 814	7 942

Aretusühistu kasutab nelja kaubikut, mis on renditud kasutusrendi tingimustel.

Lisa 9 Laenukohustised

(eurodes)

	31.12.2018	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Lühiajalised laenud							
Arvelduskrediit	0	0			2,5	EUR	25.05.2019
Pikaajalised laenud							
Pikajaline laev Swedbank AS	0	0					
	31.12.2017	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Lühiajalised laenud							
Arvelduskrediit	134 071	134 071			2,5%	EUR	07.06.2018
Lühiajalised laenud kokku	134 071	134 071					
Pikaajalised laenud							
Pikaajaline laen Swedbank AS	16 182	16 182			1,73%	EUR	24.09.2018
Pikaajalised laenud kokku	16 182	16 182					
Laenukohustised kokku	150 253	150 253					

Tagatiseks panditud varade bilansiline (jääk)maksumus		
	31.12.2018	31.12.2017
Maa	1 432	1 432
Ehitised	117 547	141 743
Masinad ja seadmed	917	7 684
Muud materiaalsed põhivarad	3 462	1 801
Kokku	123 358	152 660

Arvelduskrediidi tagatisteks on kinnistu hüpoteegile lisaks kommerts pant vallasvarale. Arvelduskrediidi limiit on 150000 eurot, kohustistasu määr 0,5% aastas. 31.12.2018 seisuga arvelduskrediit ei olnud kasutuses.

2018.a. septembris tasuti lõplikult pikaajaline laen.

Lisa 10 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2018	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele	2 720	2 720
Võlad töövõtjatele	32 074	32 074
Maksuvõlad	15 218	15 218
Muud võlad	1 111	1 111
Muud viitvõlad	1 111	1 111
Kokku võlad ja ettemaksed	51 123	51 123
	31.12.2017	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele	9 795	9 795
Võlad töövõtjatele	28 916	28 916
Maksuvõlad	15 355	15 355
Muud võlad	166	166
Muud viitvõlad	166	166
Kokku võlad ja ettemaksed	54 232	54 232

Kogu võlgadest tarnijate vastu seisuga 31.12.2018 pikemaajalisi kui 30 päeva ei ole.

Lisa 11 Müügitulu

(eurodes)

	2018	2017
Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes		
Müük Euroopa Liidu riikidele		
Eesti	1 310 606	1 208 855
Müük Euroopa Liidu riikidele, kokku	1 310 606	1 208 855
Kokku müügitulu	1 310 606	1 208 855
Müügitulu tegevusalade lõikes		
Seemendusjaama müügitulu (01621)	173 862	173 392
Aretusteenused (01621)	943 509	927 807
Koolitusteenused (85599)	4 180	4 680
Kaupade müük (01621)	30 511	25 271
Söödakomponentide müük (46211)	0	77 351
Muud müügid	20	354
Tõusigade müük	158 524	0
Kokku müügitulu	1 310 606	1 208 855

Lisa 12 Muud äritulud

(eurodes)

	2018	2017
Kasum materiaalseste põhivarade müügist	1 308	644
Tulu sihtfinantseerimisest	2 324 347	2 342 701
Liikmemaksud	15 500	14 250
Muud	4	4 674
Kokku muud äritulud	2 341 159	2 362 269

Tuluna sihtfinantseerimisest on kajastatud 2018.a. saadud põllumajandusloomade aretustoetus 2324347 eurot.

Lisa 13 Tööjõukulud

(eurodes)

	2018	2017
Palgakulu	188 642	175 618
Sotsiaalmaksud	63 520	59 204
Puhkusereservi muutus	3 158	-771
Kokku tööjõukulud	255 320	234 051
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	9	8
Keskmine töötajate arv töötamise liikide kaupa:		
Töölepingu alusel töötav isik	9	8
Võlaõigusliku lepingu alusel teenust osutav isik, välja arvatud füüsilisest isikust ettevõtja	2	2
Juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige	7	5

Lisa 14 Seotud osapooled

(eurodes)

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2018		31.12.2017	
	Nõuded	Kohustised	Nõuded	Kohustised
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	21 959	0	79 648	0
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	2 732	0	37	0

Ostud ja müügid

	2018		2017	
	Ostud	Müügid	Ostud	Müügid
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	1 630 040	671 144	1 242 619	1 518 532
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	220 026	178 455	25 439	9 333

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2018	2017
Arvestatud tasu	47 686	39 857

Juhtkonna hinnangul on tehinguid seotud osapooltega tehtud vastavalt turutingimustele.

Soodustusi juhatuse ja nõukogu liikmetele 2018.a. ei tehtud.

Juhatuse ja nõukogu liikmetele ei ole ette nähtud hüvitisi juhatuse ja nõukogu liikme volituste lõppemisel või lõpetamisel.

Seoses Ühistu Eesti Lihatööstuse pankrotiga on lootusetuks kantud nõue summas 346 eurot.

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 25.03.2019

Eesti Tõusigade Aretusühistu (registrikood: 10023404) 01.01.2018 - 31.12.2018 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
RAIVO LAANEMAA	Juhatuse liige	25.03.2019

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Eesti Tõusigade Aretusühistu liikmetele

Oleme üle vaadanud Eesti Tõusigade Aretusühistu raamatupidamise aastaaruande, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2018, nimetatud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta koostatud kasumiaruannet, raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisanisi. Ülevaadatud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud lehekülgedel 6 kuni 17.

Juhtkonna vastutus raamatupidamisaruannete eest

Juhtkond vastutab selle eest, et see raamatupidamise aastaaruanne koostatakse ja esitatakse õiglaselt kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga, ning sellise sisekontrolli eest, mida juhtkond peab vajalikuks sellise raamatupidamise aastaaruande koostamiseks, mis on vaba olulisest, kas pettusest või veast tingitud väärkajastamisest.

Vandeauditiitori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada kokkuvõtte raamatupidamise aastaaruande kohta. Ülevaatus viidi läbi kooskõlas ülevaatus töövõtude rahvusvahelise standardiga (ISRE) (Eesti) 2400 (muudetud) *Möödunud perioodide finantsaruannete ülevaatamise teenus*. ISRE (Eesti) 2400 (muudetud) nõuab meilt kokkuvõtte tegemist selle kohta, kas me oleme saanud teadlikuks millestki, mis paneks meid uskuma, et raamatupidamise aastaaruanne tervikuna ei ole kõigis olulistest osades koostatud kooskõlas rakendatava finantsaruandluse raamistikuga. Selle standardi kohaselt oleme ka kohustatud järgima asjassepuutuvaid eetikanoõudeid.

Raamatupidamise aastaaruande ülevaatus kooskõlas ISRE (Eesti) 2400-ga (muudetud) on piiratud kindlust andev töövõtt. Ülevaatus käigus viiakse läbi protseduurid, mis eelkõige tähendab järelepäringute tegemist juhtkonnale ja teistele isikutele majandusüksuses (nagu asjakohane) ja analüütiliste protseduuride rakendamist, ning hangitud tõendusmaterjali hindamist.

Ülevaatus käigus läbiviidud protseduurid on palju vähem mahukad kui rahvusvaheliste auditeerimise standarditega kooskõlas tehtud auditi käigus läbiviidud protseduurid. Seetõttu ei avalda me nende finantsaruannete kohta auditiarvamust.

Kokkuvõtte

Ülevaatus põhjal ei saanud me teadlikuks millestki sellisest, mis paneks meid uskuma, et raamatupidamise aastaaruanne ei esita kõigis olulistest osades õiglaselt Eesti Tõusigade Aretusühistu finantsseisundit seisuga 31.12.2018 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

/digitaalselt allkirjastatud/

Inga Kuusik

Vandeauditiitori number 275

Inga Kuusik

Auditiorettevõtja tegevusloa number 245

Pärna tn 10-5, Tartu linn, Tartu maakond, 50604

25.03.2019

Audiitorite digitaalallkirjad

Eesti Tõusigade Aretusühistu (registrikood: 10023404) 01.01.2018 - 31.12.2018 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
INGA KUUSIK	Vandeaudiitor	25.03.2019

Kasumi jaotamise ettepanek

(eurodes)

	31.12.2018
Aruandeaasta kasum (kahjum)	-30 595
Kokku	-30 595
Jaotamine	
Teiste reservide suurendamine (vähendamine)	-30 595
Kokku	-30 595

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Loomakasvatuse abitegevused	01621	1147881	87.58%	Jah
Elusloomade hulgimüük	46231	158524	12.10%	Ei
Muu mujal liigitamata koolitus	85599	4180	0.32%	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 7493144
Mobiiltelefon	+372 5135927
E-posti aadress	estpig@estpig.ee